

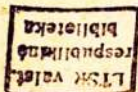
9

„ŽVAIGŽDĖ“--MĒNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eis kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa., 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigždė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

RUGSEJIS — SEPTEMBER, 1928 M.

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“, 3654 Richmond St.
adresuokit: Philadelphia, Pa.

"AUŠROS" FOTOGRAFIJOS!

Apvaikščiojant šįmet 40-ies "Aušros" išleidimo sukaktuves taip Lietuvoje, taip Amerikoje pasirodė mūsų apšviestunijoje didi stoka susipažinimo su tuomi svarbiu mūsų literatūros istorijoje laikraščiu. "Aušros" kompletai šiadien didžiausia retenybė ir tie patys nuo amžio sunykę.

Šian ten teko girdėti sumanymas padaryti antrą "Aušros" laidą, bet, kol kas tai palieka pia desideria.

"Žvaigždės" redakcija, norėdama paraginti mūsų šviešiuomenę prie studijų "Aušros", Spalio m. žurnalą padarys sukaktuviniu "Aušros" leidiniu. Tame leidime bus atspausa fotografiškai (facsimile) **visas "Aušros" pirmasis numeris** ir keletas įdomesnių puslapių iš kitų pirmojo "Aušros" mėto numerių, taipgi bus atspausstos žymesnių aušrininkų ir anų pasekėjų fotografijos ir keli puslapiai Basanavičiaus rankraščio fotografijos.

Kaina to „Žvaigždės“ žurnalo (8–10 arkušų) bus užsisakantiems iš anksto dol. 1.50 c.

Adresas užsisakyti: Amerikoje, "Žvaigždė", 3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa., Lietuvoje, "Žvaigždės" redaktorės adresu: **Pranaičių Julė, Aleksoto Gatvė Nr. 6, Kaunas**, arba par adresse **Prof. E. Volteris, Donelaičio Gatvė, Nr. 21, b. 12, Kaunas.**

Medžiaga Amerikos Lietuvių Bibliografijai.

(Tasa iš 1-mo „Žv.“ No.)

Jubilejinis Vyskupo M. Valančiausko raštų išleidimas „Žiwatoj Szwentųjų“ tų, kurių wardajs zemajczej už wis gieb wadinties. Ejlų abecielas sarasziti. Shenandoah, Pa. U. S., V. J. Stagaro Spaustuvėje, perspausdinimas pagal antrą išleidimą, 1901 m.

Katalikų Bažnyčia ir Mokslas. Prof. J. A. Zahmo lekcija Natre Dame Universitete. Iš angliško vertė kun. Antanas Milukas. Antras išleidimas, Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro Spaustuvėje, 1901 m.

Jonukas Karolynas eina Lietuvos pažintų. Parašė Prietelis. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1904m.

Kražių Skerdynas ir jos pasekmės. Paminklas dės Kražiečių nuo Amerikos lietuvių. Parašė kun. Jonas Ž. Chicago, Ill., Spaustuvėje „Lietuvos“, 924 33-rd St.

Kunigo Giminė. Parašė J. Gerutis. Kaštu kun. A. Miluko. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Dr. V. Pietaris (Jovaras) **Kova ties Žalgiriais.** Istoriška drama keturiuose aktuose. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m. (Kun. A. Miluko leidimas).

Satrijos Raganos Apysakėlės Iš Daktaro Pasakojimų. **Rudens Diena. Sulaukė.** „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m.

Kun. A. Miluko išleidimas **Kaip Elzutė Praleido Šv. Jono Dieną.** Parašė P. D. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 15 W. Oak Str., Shenandoah, Pa., 1908 m.

Knygelė I Apie Socijalistų Meilę. Pašneka paskelpą pipiro su Bimburų. Parašė Debesylas (kun. J. Žebrys). „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

Knygelė II. Apie Socipalistų Liuosybę. Pašnekėjimas Kilpos namuose. Parašė Debesylas (kun. J. Žebrys). „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Philadelphia, Pa., 1909 m.

Ksavero Vanagėlio Krasauninkas — Laižybos — Dievo Žmonės. Kaštu kun. A. Miluko. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa., 1910 m.

Kelionė į Šidlavą, Žemaitės - Žymontienės, 1916. Išleista S. T. A. Iešomis, „Tėvynės“ Spaustuvėje, New York, N. Y.

M. Šalčius, Kas iš Kur Pacina. 1916, išleita S. L. A. lėšomis. „Tėvynės“ Spaustuvėje.

Kaip Gyvena Latviai, Anglai, Suomia. M. Šalčius. 1916, S. L. A. lėšos, „Tėvynės“ spauda, New York, N. Y.

Pamokslai Gražių Žmonių, kun. A. Totoriaus. Atspauda iš „Dirvos“, kaštu kun. A. Miluko ir Vytauto. Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro Spaustuvėje, 1900 m.

Pabriežos Botanika.

Pamokslai apie Šv. Sakramentus, parašyti kunigo Antano Bortkevyčiaus. Kaštais kunigo A. J. Kaminsko, Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro Spaustuvėje, 1901 m.

Mūsų Išganytojaus Jezaus Kristaus Gyvenimas. Parašytas pagal Keturių Evangelistų raštus Šv. Pranciškaus Seropiškojo ir S. Bonaventuros. Naujas pataisytas išleidimas. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m. (Kun. A. Miluko ir P. Mikalausko lėšomis).

Melagių Dėdė. (Iš Dzukų gyvenimo). Parašė Kšaveras Vanagėlis, autorius „Kur banguoja Nemunėlis.“ Kaštu kun. A. Miluko. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m.

Mūsų Socijalistai. Apysaka iš paskiausiųjų Lietuvoje atsitikimų. Kaštu kun. A. Miluko. Parašė Jonas Kmišas. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Moterystė ir Šeimyna, žiurint į šiedvį iš pilozopijos kertės. Vertė iš vokiškos kalbos J. Gerutis. Kaštu kun. A. Miluko. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

A. Rimka Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metų, 1915, „Tėvynės“ Spaustuvėje, New York, N. Y.

Ruožai iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Historijos. Parašė V. K. Račkauskas. Susiv. L. A. leidinys 39, (1917).

.....**Rinkimas Vaito,** 1897 (1896?).

Rudolfas Blaumanis Pikta Dvasia. Drama trijuose aktuose. Iš latviško vertė Idlargas. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

Rymo Katalikų Mokslas. Kudikių prie pirmosios komunijos prirengimui tinkantis. Su pridėjimu pirmoje vietoje Komunijos pataisytų poterių. Surengė ir išleido kun. P. Saurusaitis, 1912 m. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Sodžionių Teologija, pritaikinta prie sodiečių nuomonės. Parašė J. Gerutis. Antra laida. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa. 1908 m. Kaštu kun. A. Miluko.

Kun. A. Miluko išleidimas. Šiapus ir Anapus Grabo. Parašė J. Gerutis. Autoriaus pataisyta laida. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa. 1908 m.

Skaitymai iš „Šventųjų Gyvenimų“, kiekvienai metų dienai. Su paveiksiais. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 1908 ir 1909 m. (4 tomai).

Laimės Jieškotojai, 4 veiksmy drama. Parašė E. S. Vitaitis. Išleista autoriaus lėšomis 1920 m.

Medega Musų Tautiškai Vaistininkestei, Dr. J. Basanavičius. — Rankvedys Senoviškos Istorijos, kun. A. M. Milukas. Balandis (April), 1898 m.

Lietuviška Chrestomatija. Parengė kun. Antanas Milukas. Išleista kaštais „Susivienijimo Lietuvių Amerikoje“ 1901. V. J. Stagaro Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., U. S. A.

Laiškas iš Kelionės po Palestiną. Kaštu kun. Antano Miluko, Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro Spaustuvėje, 1901. (Kun. N. Staniukynas autorius).

Lietuviškai - Trakiškos Studijos, Dr. J. Basanavičiaus, (atspauda iš „Dirvos“).

Lietuviškos Pasakos, II. Surinko Dr. J. Basanavičius. Išleista kaštais kunigų: J. Kuro, M. Szedvydzio ir A. Kaupo, Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro Spaustuvėje, 1902 m.

Lietuviškos Pasakos, II knyga. Surinkta Dr. J. Basanavičiaus. Atspauda iš „Dirvos“, Shenandoah, Pa., 1902 m.

Mokytoja. Apysaka. Parašė Dėdė Atnazas. (Atspauda iš „Dirvos Žinyno“ N. I ir II, 1904 metų). Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1904 m.

Mindaugas poema. Parašė Krive-Krivaitis. Kaštu Autoriaus. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1905 m.

Kun. A. Miluko išleidimas, Louede'o Švenčiausios Panelės Marijos Mėnuo. Pagal prancuzišką, lietuviškai parašė Pranaičių Julė. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

J. Gabrys Lietuvių-Lenkų Unija. Keli praeities ruožai paminėjimui 500 m. sukaktuvių Gardelio unijos (1413-1913). Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond St., 1915 m.

Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje, (Historinis Škicas 1387 - 1912). Lenkiškai parašė kun. Kaz. Propolanis, Šv. Teol. Kand. Iš lenkų kalbos vertė Patrijotas. „Tėvynės“ spauda, 307 W. 30-th St., New York City, 1918 m.

Lietuviški Dainiai pradžios XIX šimtmečio. Kliasiškai - Tautiškas perijodas Jr. Jono.

Nuo Degtinės, 2-jų veiksmy komedija. L. N. Trlita. Vertė V. K. Račkauskas. New York, N. Y., spauda ir lėšos „Tėvynės.“

Kardinolas Mercier Patrijotizmas ir Išlaikymas — Kardinolo Mercier, Belgijos primato gromata. Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond St., 1915 m.

Nesipriešik (komedija), 1897 m.

Liudvikas Pasteris, žmonijos geradaris ir Jurgis Hefensonas, ge-
ležinkeliai. Parašė M. Šalčius. 1917, „Tėvynės“ spauda, New York,
N. Y.

Padėjimas Lietuvių Tautos Rusų Viespatystėje. Grafo Lelivos
sociologiškas pašinys. Vertė kun. A. Kaupas. Išleista kaštais kun.
A. M. Miluko. „Garso Amerikos Lietuvių“ Spauštuvėje, Shenandoah,
Pa., 1896 m.

Vienuoline Luoma Sykiu su turmpais patarimais apie pašaukimą
kunigystėn. Iš angliškos kalbos vertė kun. Petras Saurusaitis, 1907 m.
„Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa. (Vertiko ir kun. A. Miluko
kaštu).

Žmogus Vienybei Sutvertas, taigi Vienykimės. Parašė I. D. Lie-
tuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1908
m.

Giuseppe - Mazzini, **Žmogaus Pareigos**, pagal Everyman's library
leidinys. Vertė V. K. R. So. Boston, Mass., „Ateities“ spauda ir lei-
diny, 1914 m.

Jr. Jonas. Vertimai iš Mickevičiaus. **Konradas Valenrodas II.**

Pierre L'Ermite'o **Ne Mieste Laimė**, iš prancuziško liuosas ver-
timas Pranaičių Julės. *) Originaliai veikalas pavadintas „Restez Chez
Vous.“ „Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

Kun. A. Burbos **Prozaiški Raštai.** Naujas perspausdinimas kaštu
kun. A. M. Miluko, Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro Spauštuvėje 1900 m.

Kun. A. Burbos **Prozaiški Raštai**, tomas II. Naujas perspausdi-
nimas kaštais kun. A. Miluko ir Vytauto iš „Dirvos“, 1901, Shenandoah,
Pa., V. J. Stagaro Spauštuvėje, 1901 m.

Nekaltybė. Žiurint jon iš Pilozopijos kertės, J. Geručio versta iš
vokiško 1907 m. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje,
Shenandoah, Pa.

Kun. A. Miluko išleidimas. **Patrimpo Laiškai.** Parašė K. A. K.
„Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m.

Kaštu kun. A. Miluko. **Našlaičiai.** Likimas tulos anglų šeimynos.
Vertė p. Str. „Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1908.

Kun. J. Geručio **Paklydėliai.** Antras leidimas. „Žvaigždės“ Spaus-
tuvėje, 416 Hooper St., Brooklyn, N. Y.

Vyskupas M. Valančauskas. **Pradžia ir Išsiplėtimas Katalikų Ti-
kėjimo.** Kaštu kun. A. Miluko. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos,
Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Petras **Žemaitis**, graži apysakėlė dėl Lietuvos valkelių. Lietuviš-
kai išguldė T. Astramskas, Minersville, Pa. Plymouth, Pa., 1900, spau-
da ir kaštais „Susivienijimo L. A.“

Kun. A. Miluko išleidimas, **Patrimpo Laiškai.** Parašė K. A. K.
„Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m.

Pamokslai be Kunigo. Parašė Jonas Gerutis sulig „Slowo Bože“ K. Bojanausko. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Pirmoji Komunija. Iš anglų kalbos vertė kun. Petras Saurusaitis. Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond St., 1910 m. (Vertiko ir kun. A. Miluko kaštu).

Pirmasis Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresas, laikytas Wilkes-Barre, Pa., mieste Pensylvanijoje, 17 ir 18 d. Balandžio, 1906 m., salėje Concordia, ant Washington uličios. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Kun. J. Jakštis. Pelenų Jurgutis. Apysaka, sutaisyta iš tikrų atsitikimų, paaiškinanti gerumus amerikoniškojo gyvenimo. Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond Str. 1911 m.

Pajauta, Lizdeikos duktė arba Lietuva XIV šimtetyje, kn. I (iš „Dirvos“).

Pergyventos Valandos (Karvojaus Laiškai). Parašė K. A. K. Lėšomis Lietuvių Katalikų Tiesos Draugijos ir Lietuviškų Kunigų Amerikoje. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

Kaštu knu. A. Miluko. Susiskaldėliai, J. Geručio rašyti, „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

Susiv. L. A. leidinys N. 42 Susiprato, Dviveiksmė Tragi-Komedija. Parašė S. E. Vkaitis. „Tėvynės“ spauda, New York City, 1919 m.

Švenčiausiojo Jėzaus Vardo Draugijos Įstatai. Versti arba sulietuvinti iš anglų kalbos. Surėngė ir išleido kun. P. Saurusaitis. Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spaustuvėje, 3654 Richmond St., 1912 m.

Socializmo Silpnos Pusės. Antanas K—as. Kaštai kun. A. M. Miluko, Shenandoah, Pa., 1904 m.

Šatrijos Ragana, Viktutė (Novelia) iš „Dirvos Žinyno“, Shenandoah, Pa., 1903 m., kaštu kun. A. M. Miluko.

Kun. A. Miluko išleidimas Susipraskim. Parašė X. X. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m.

Šatrijos Raganos Saulei Nusileidžiant. Iš mūsų karionės. Kalėdų Vakarai. „Žvaigždės“ Spaustuvėje, Shenandoah, Pa., 1908 m. Kaštu kun. A. Miluko.

The History of the Lithuanian Nation and its Present National Aspirations by kunigas Antanas Jusaitis, master of laws of the University of Friburg, Switzerland. Second Edition Enlarged. Published by the Lithuanian Catholic Tenth Society, 1919.

Teisingoji Pusė. Neleiskime suardyti savo katalikiškąjį Susivienėjimą. Susiv. L. R. K. kuopų naudai ir Centro viršaičių pranešimų kopijos, iš kurių pasirodo tikra teisybė ginčiuose, pakeltuose po XXIII. Seimui, Chicagoje, Ill.

..Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Pasakojimas Antano Tretininko. Naujas išleidimas, Brooklyn, N. Y. „Žvaigždės“ kaštais ir spauda, 1901.

Algimantas arba **Lietuviai XIII šimtmetyje**. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. 4 tomai. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1904 m. (Kun. A. Miluko kaštu).

Baltas Karžygis. Versta iš Mickaus. „Žvaigždės“ Spauštuvėje, 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa., 1906 m.

Apeigos Rymo Katalikų Bažnyčios. Parašė J. Gerutis. Antra laida. Kaštu kun. A. Miluko. „Žvaigždės“ Spauštuvėje, 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa., 1908 m.

N. 4, kn. 16, M. 3. „Dirva.“ Lithuanian Quarterly Publication, Published at 223 S. Jardin St., Shenandoah, Pa. by Rev. A. M. Milukas and Vytautas. Pamokslai Gražių Žmonių. Kun. A. Totoriaus. Gruodis (December), 1900 m.

„Dirva - Žinynas,“ apšviestiesniųjų lietuvių laikraštis, išeinąs kas trys mėnesiai, Sausis, 1903, Shenandoah, Pa. V. Šliakio (Stagaro) Spauštuvėje.

No. 1, Nr. IX. „Dirva“ (Lithuanian Quarterly Publication published at 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa. by Rev. A. M. Milukas). Apšviestiesniųjų lietuvių laikraštis, išeinąs kas trys mėnesiai. Kovo (March), 1906 m. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1906 m.

No. 4, No. VII. „Dirva - Žinynas.“ Apšviestiesniųjų lietuvių laikraštis, išeinąs kas trys mėnesiai Gruodis (December), 1904 m. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1907 m.

Tarp Dūgėlių Rožės. Melodrama 2 dalyse, 6 aktuose. Parašė J. J—is. Kaštu autoriaus. „Žvaigždės“ Spauštuvėje, 1907 m. (Autoriaus Kun. J. Juškaičio kaštu).

Trumpa Amerikos Darbo Historija. Darbininkų Padėjimas Amerikoje. Parašė K. S. Karpavičius. S. L. A. lėšos. „Tėvynės“ spauda, New York, 1917 m.

Trumpas Katekizmas, patvirtintas Žemaičių ir Vilniaus vyskupo ir Mohilevos arcivyskupo. „Žvaigždės“ spauda, 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa., 1913 m.

Tetervinams Burkuojant.

Socijalistai. Kas jie? — Iškur atsirado? Ko nori. Parašė Dr. A. Civinskas, „Žvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa. 1908 m.

Pr. Vaičiūčio Eilės. Philadelphia, Pa., „Žvaigždės“ Spauštuvėje, 3654 Richmond Street, 1912.

Valdimierius. Apysaka pagal kun. Šmidtą, išvertė kun. A. Milukas. Antras spaudimas Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spauštuvėje, Shenandoah, Pa., 1900 m.

„Szwentosios“ Rosijos Misijonieriai, (pagal Lanskąją), 1902 m. Spauštuvėje „Žvaigždės“, 223 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Elizabeth'o lietuvių klebonas.

Besirūpindamas apgarsinimų parinkimu „Aušros“ sukaktuvių „Zvaigždei“ lankiausi Elizabeth'e ir užėjęs čia įdomų, mano minėia, dalyką pranešu aną skaitytojams. Elizabetho senelis klebonas neseniai gaves gromatą nuo Antijochijos patriarcho arcivyskupo Zaleskio, kurią čia aš paduoodu „Zvaigždės“ skaitytojų žiniai, gaves kun. Zindžiaus leidimą. Arcivyskupas Zaleskis paeina iš Veliunos, Kauno gub. Jis labai mylėdaves ūkininkų vaikus savo jaunystėje. Dabartinį Elizabeth'o kleboną jis leides į mokslus Romoje ir padėjęs į žmonis išėiti savo lėšomis. Iš jo gromatos matosi, kad jis skaito save lietuviu.

Kun. Zindzius, pagal gautas Elizabeth'e žinias, yra 27 metus tos parapijos klebonu. Lietuviai pradėję apsigyventi Elizabeth'e nuo 1878 metų, bet tik 1895 pradėję rūpintis sukūrimu parapijos. Kun. Zindzius atvykęs Elizabeth'an rūpinosi visų Newarko vyskupijos lietuvių dvasios reikalais. Newarko miesto lietuviams buvo įkurta parapijja 1902 metais, keliais metais vėliaus atskiros parapijos įsikūrė Bayonnės, Jersey City, Harrinson ir Patersono lietuviams. Taigi Elizabetho klebonas laikomas yra nekaipo patriarku tero visų tos vyskupijos lietuvių kunigų. Dabar Elizabeth'o lietuvių šv. Petro ir Povylo parapijoje yra skaitoma 5.000 dūšių. Klebono rūpesčiu išstatyta didelė bažnyčia su dviem bokštais, čia jau prie bažnyčios ruiminga irgi mūrinė mokykla, kurios 8 klasėse mokinasi 500 vaikų. Skersai kelią nuo bažnyčios

yra klebonija ir namai gailėstingoms seserims, kurios mokina parapijiečių vaikus. Parapijos savastis apkaunuojama 400.000.00 dolerių, skolos gi yra tik apie 50.000.00 dol. Taigi klebono Zindžiaus per 27 metus daug pasidarbuota.

Pasklidus gandui, kad šimet lietuvių Kunigų Vienybė per savo Seimą Atlantic City nutarė rūpintis, kad būtų paskirtas kuris iš lietuvių kunigų prelatu, Elizabeth'iečiai man kalbėjo, kad ta pagarba geriausiai pritiktų jų klebonui. Padėjęs savo apygardoje sukurti 6 parapijas ir teip gerai užlaikas tvarką savo parapijoje, jis turis geriausią rekordą, sulyginus su visais Amerikos lietuvišiais kunigais. Dieve duok kad Elizabeth'iečiai sulauktų išsipildymo savo norų.

Pas vieną vietos lietuvių man rodė dideles anglų kalboje, iš šešių tomu, knygas — „Cyclopedia of New Jersey Biography by American Historical Society, Inc. New York City 1923“, kuriose aprašyta gyvenimas visų ietekmingesnių New Jersey Valstybės piliečių. Kun. Zindžius toje knygyje labai gražiai aprašytas ir išaukštintas kaip pavyzdingas pilietis lietuvis.

(Prie šito gebr. mūsų koresponento aprašymo turime pridėti, kad kun. Zindžius pirm 20 su viršum metų daug pasidarbavęs ir New Yorko bei Broklyno lietuvių dvasios reikalais, kuriose vyskupijose dabar yra 5 diktokos liet. parapijos. Taigi, teisingai parodant pripažinimą, kun. Zindžiaus dirbęs 11 liet. parapijų labui. Red.)

Ant sekančio puslapio dėdame fotografišką facsimile Jo Excelencijos Antijokijos patriarko gromatos į kun. Zindžių.

Rome. 78. Via dello Croce.

3. June 1923.

My dear Rd. Father.

Your letter brought me back to happy days, long ago, when I was a young man and you a little boy. I loved my boys of Wielona and especially your brother Gabriel. When I was leaving for Rome I thought it would be only for a couple of years and return to work in some Lithuanian parishes, but God willed me to work in far away countries, where I passed the best part of my life, so many years; but I never forgot my good own people of Wielona and on all solemn feasts of our dear parish church I was offering the Holy

Mass for them and sending them my blessing. I am now an old man, 71 years of age, 41 of Priesthood and 31 a Bishop, but, by the grace of God, I am yet strong and, when people are wondering that I do not show my age, I answer them that we, Lithuanians are build on solid bones.

I send you a photo, and wonder if you will recognize little Piotruskas of 43 years ago. I am sitting in the middle of the group and just looking on you.

God bless you my dear Father, and bless your pastoral work. Thanks for the intention. They are rather welcome in those hard days we live now through in Europe, and I accept it

*as a token of your love, for:
your old friend.*

+ L. M. Zaleski

Patriarch of Antioch. —

Mano Brangus Tėve!

Tamstos gromatą priminė man tas laimingas dienas taip seniai praėjusias, kada aš buvau jaunas vyras, o Tamsta mažas vaikiukas. Aš mylėjau savo Veliuonos vaikučius o ypatingai Tamstos brolių Gabrielių. Iškeliaudamas Romon maniau ten paliksiąs tik kelis metus ir galėšias pargrįžti darbuotis kurioj Lietuvos parapijū, bet Dievas norėjo, kad aš darbuočiausi tolimuose kraštuose, kur aš praleidau tiek daug metų, geriausius savo jaunystės metus, bet aš niekad nepamiršau savo geruosius Veliuoniškius ir kiekvienoje mūsų brangios parapijos bažnyčios atlaidų dienoje, aš aukaudavau šv. mišių auką už juos, siųzdamas jiems savo palaiminimą. Dabar aš jau senas žmogus, 71 metų amžiaus, 41 metus išbuvau kunigu ir 31 vyskupu, bet, dėkų Dievui, esu tvirtas. Kada žmonės stebisi iš mano sveikatos, aš atsakau, juog mes, Lietuviai sutverti ant drūtų kaulų.

Siunčiu Tamstai fotografiją ir stebiuosi ar pažįsi mažą Baltruką iš 43 metų praeities, aš sėdžiu viduryje grupės ir žiuriu į Tamstą.

Tepalaimina Dievas Tave, mano brangus Tėve ir telaimina Tavo ganytojišką darbą. Ačiū už mišių šv. intencija. Sitose sunkiose Europos gyventojų dienose ji labai maloni buvo ir ją priimu kaipo ženklą Tamstos meilės dėl Tamstos seno draugo

L. M. Zaleskio

Antiochijos patriarko

Rev. Barthol. Lindgren

„AUŠROS“ 40 M. SUKAKTUVESĖ

Tuo vardu išleisime sekančio (Spalių) mėnesio „Zvaigždės“ numerio knygas, kurios bus dviejose dalyse. Pirmosios dalies, iš 116 puslapių, sekanti yra įtalpa:

PIRMOS DALIES INTALPA.

	pusl.
Dedikacija	3
Basanavičiaus namai Varijoje (paveikslas)	4
Dr. Basanavičius 1883 m. (pav.)	7
Prakalbos vietoje	9
Vysk. A. Baranauskas (pav.)	11
Aušros įkūrėjas apie Baranauską	12
Broliai Juškevičiai, kun. Antanas ir prof. Jonas (pav.)	13
„Aušros“ genezis (ilustruota pav. Višteliausko, Sliupo, Mikšo ir Jankaus)	14
Aušrininkų jubilėjinis paveikslas	19
Apie Sernių ir kun. Norių	20
Aušrininkai rašytojai (il. pav. Gužučio, Mažučio, Vanagėlio, Kėkšto, Vaičiaičio)	21
Prof. Jaunius (paveikslas)	25
Aušrininkams (Turėniškio eilės)	26
P. Kraučiuo pav. petrapiliečių grupoje	27
S. Gimžauskas (pav.)	29
Dr. Totoraitis apie Gimžauską	30
Prof. Volteris (pav.)	31
Pranaičiūtė apie Volteri	32
Aušros 40 sukatuvių paminėjimui (prof. Volterio)	33
Aušros N. 1 facsimile	45—68
Aušros 1883 m. kompleto įtalpa	69—70
Kun. A. Burba (pav.)	71

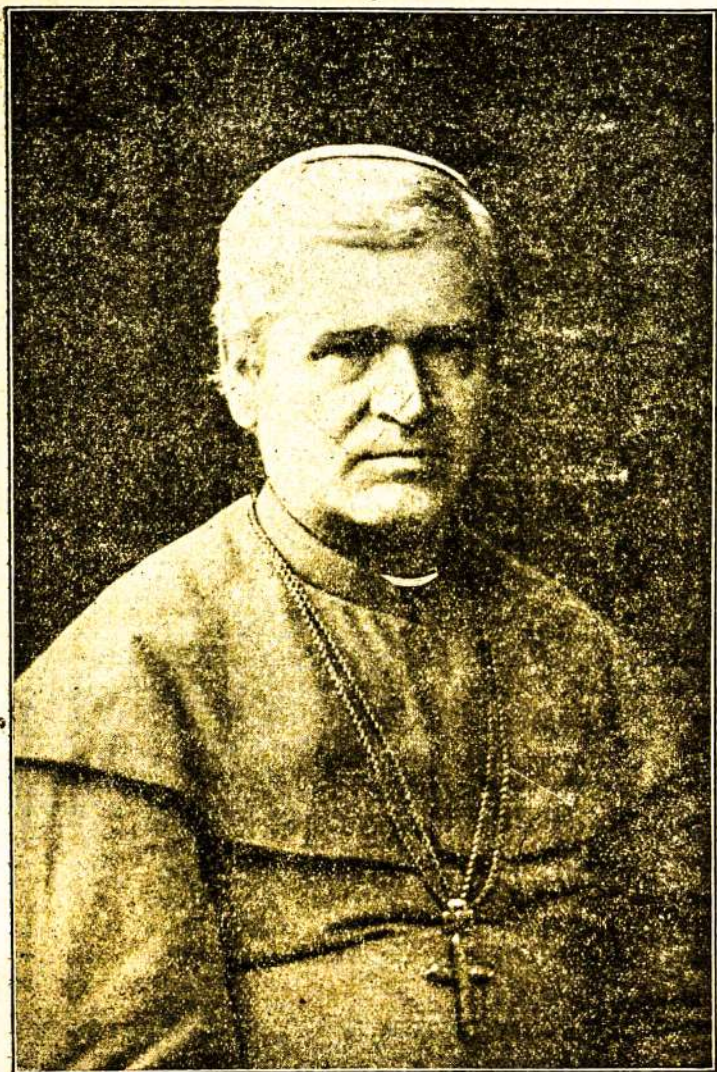
Aušros 2-jo N. psl. 52 facsimile	72
Davainius Silvestravičius (pav.)	73
Aušros 2-jo N. psl. 54 ir 55 facsimile	74—75
Aušros 3-jo N. psl. 65 facsimile	76
Aušros 4-jo N. psl. 119, 120 faksimile	77—78
Maculevičius — Maironis (pav.)	79
Mūsų Karionių Metu	80
Basanavičiaus laišakai Milukui	80—96
Basanavičiaus rankraščio facsimile	93—96
Dr. V. Kudirka (pav.)	97
Kunigai: Jusaitis, Alšauskas, Urbanavičius ir Tumas (pav.)	99
Kudirkos laišakai Mikolainiui	97—112
S. Kušelevskio laiškas kun. Burbai	112
Dr. J. Gaidžio laišakai kun. Burbai	113—116

Antroje dalyje, pamargintoje taip pat kaip pirmoji, iliustracijomis bus raštai redaktorių: „Vienybės“ — J. O. Sirvydo apie lietuvių atbudimo prietelius susiedinėse tautose, „Garso“ — L. Simučio apie mūsų atbudimo perijodo dainius ir „Tėvynės“ — Vitaičio apie platintojus lietuvių literatūros.

Antroje dalyje teip pat tilps kun. Miluko referatas „Tautos atbudimas“, kurio kalbą pertaisė prof. Jablonskis), apie Ginamosios liet. literatūros platintojus, sutrauka Lietuvos ex-prezidento Smetonos rašto apie Maironį, irgi Vaižganto kalbos „Aušros“ sukaktuvėse sutrauka, platesnė žinia apie Bieliaką (Baltaji Erelį), vieną uroliausių liet. knygų platintoją ir t.

Abiejose „Aušros“ 40 metų Sukaktuvių“ knygų dalyse bus suvirš 200 puslapių. Pagarsinimų skyriuje bus keletas dešimtų patriotiškų lietuvių, kurie savo lėšomis prisidėjo prie knygų patobulinimo, vardai. Visi užsimojęsiejie prenumeratą „Zvaigždės“ skaitytojai gaus tas knygas dovanai. Kitiems bus pardavinėjamos už 1 dol. 50 centų.

Ant pusl. 15 — 29 šio mėnesio „Zvaigždės“ puslapių paduodame nekurias ištraukas straipsnių, kurie tilps jubilėjinėse knygose.

Vysk. Antanas Baranauskas.

„AUŠROS“ ĮKURĖJAS APIE VYSK. BARANAUSKĄ

Kada aš su kun. Ant. Barono vardu susipažinau, ne atsimenu gerai; rodos tačiau jau pirmiaus buvau apsipažinęs su „Smalausiu“, po kuriuomi slaptvardžiu jis, kaipo žinoma, buvo jisai jau Ivinskio „Kalendoriuose“ savo eiles apgarsinęs. Manę, kaip kiekvienas suprās, saviepi traukė jisai ne savo vardu, bet savo dainiškuoju talentu, kursai „Anykščių šilelyje“ buvo taip puikai, rasi gražiau ir už Ad. Mickevičiaus, Lietuvos gamtos aprašyme, apsiereiškęs, o prieš kurį netik lietuviai, bet ir svetimtaučiai galvas nulenkia...

Ypatingai su neužmirštinuoju Lietuvos dainiumi man teko, rodos, 1874 ar 5 metuose susipažinti, kada aš, vakacijos pradžioje iš Maskvos grįždamas, Kaune apsistojau, „Anykščių šilelio“ autorių pažinti geizdamas. Sekančiais metais, per kiekvienas beveik vakacijas, aš pas jį ant trumpesnio, ar ilgesnio laiko budavo apsilankau; kartą bene dvi dieni buvau jo svečiu.

A. a. Ant. Baronas buvo tai žmogus neišpasakytai mandagus, malonaus budo, didžei meilus; jei jam kas patikdavo — o manim jis iš pradžių sakėsi ešąs „zachwycony“ — tokiam iš širdies gilumo išreikšdavo meilę ir sympatiją. Mudviejų kalbos, kiek atsimenu, sukinėjosi daugiausei apie lietuvystę, kaip tuomet, apie ją suprantama buvo, apie lietuviškos kalbos atgaivinimą, apie jos grožybes ir kitas panašias temas. Atsimenu, kartą aš jam karštai deklamavau kun. Sim. Nokaus lietuviškai išguldytą pradžią Syrokomlės poemos: „Urodzony Jan Dęborog“, kitą kartą — to paties autoriaus ir vertėjo „Margi“ („Margier“) Kun. Baronas su dideliu džiaugsmu išklausęs, labai gyrė vertėjo kalbos skaislumą ir puikų išguldytą. Per kitą vakaciją, rodos 1878 m., aš jam kartą ilgai pasakojau apie senovės Sudavijos pilekalnius, kuriuos tuomet buvau Suvalkų gub. aplankęs, ir Kryžokų tame krašte kariškas keliones, savo tą gana platų referatą dar pilekalnių mapa paaiškindamas. Baronas, tokiu budu susipažinęs pirmą kartą su Sudavijos historijos dalimi, man karštai dėkavojo, prašydamas ir tolyn pilekalnių tardymu užsiimnėti.

Jisai vėl, iš savo pusės, manę, kaipo svečių, budavo vaišina tulumis labai senomis lietuvių dainomis įvairiuose dialektuose, kurias jis gerai deklamuo, arba ir dainuo mokėjo; deklamavo kartais ir kaikurias savo pačios daineles...

Kaipu „Anykščių Šilelio“ autorius Ant. Baronas liks lietuvių literaturoje, iki ta literatura bus literatura vadinta, ir iki Lietuvoje ne perstos skambėję mūsų kalbos balsai....

Kaune, gegužės m., 1906 m.

Dr. J. Basanavičius.

Iš „GABIJA, Rinktinė Knyga.“ Krokva, 1907, Gebethnerio & Co.

Lietuwôs senowês paminejimas.

Giedu dainele — sawo giesmele
Apie rupesnius, wargelius
Lietuwos kraszto; ne teip isz raszto,
Giedu senuju zodelius.

Kalnai ant kalnu, o ant tu kalnu —
Kalnai ir maži kalneli —
Tenai Lietuwa per amžius buwo,
Kaip sako musu senelei.

Ten miszkai¹ snaude, ten meszkas gaude
Kasdien Lietuwei isz seno;
Uže, braszkejo medžeji nuog wejo,
Ten kur Lietuwei gyweno.

Ant smilekalnio, ant pilekalnio
Aužuolai szwęsti kerejo
Ir tie diewaiczai, kokius Žemaičiai,
Kokius Lietuwa turejo.

Tol' už Dauguwos² kraszta Lietuwos
Smaline žeme užgawo;
Sziaurej Baltmares,³ pietuos Juodmares
Lietuwa aprubežiawo.

Kyjowas, Rusai, Liatwei ir Prusai,
Gudai ir pikti Totorei,
Lietuwa pažinę, wainiką pynę —
Lietuwius dabın padorei.

Ir labai buwo plati Lietuwa,
Daug ana žemiu ingijo! . . .
Zmones laimingi buwo turtingi,
Niekur nebuwo wergiju.

Wieni didžiūnai buwo GALIUNAI,
Ant wyresnybes iszrinkti,
O kiti saldžios kłause ju waldžios —
Wisi mažiukais wadinti.

— Amžei sukako, kaip senei sako,
Ir kitaip wirtu Lietuwoj:
Augo didžiūnai, augo GALIUNAI,
Zmones wergijon pekliuwo.

Swietas suspaustas, aszaroms praustas,
Prapult ant amžiu ketino.
Gawo kantrybę, meiles stiprybę
Tikybę szwentą pažino. . . .

Ažuolai griuwo, diewaiczei žuwo,
Krito ne wiena žinyczia!
Ponus užtojo, mokslu dastojo
Lietuwoj szwenta bažnyczia.

Upej szwentojoj griekus mazgojo —
Po krikszto žmones nekaltus
Skyre bažnyczia — wyrus trinyczia,
Moteris numetais baltais. . . .

Nors ponai spaude. bažnyczia glaude
Lietuwos prastus žmoneles
Po sawo sparnu, kaip tikrus tarnus,
Kaip tikras sawo aweles.

— Amžei sukako, kaip senei sako,
Lietuwoj wisaip ats'ejo:
Jos sudraskyta waldžia sukrito,
Dangeli kraujo praliejo. . . .

Miskai iszgrinwo, medžei supuwo,
Ir nuogi laukai paliko;
Piewu žalumas, jawu brandumas,
Kasmets prapuole, isznyko.

Zmones prispausti, pradejo jausti
Dažnai ir bada ir marą —
Diewas gelbejo ir prižadejo,
Kad atsiuns laiką mums gerą.

* * *

— Sztai diena auszta, nakt's iszlaužta
Nyksta tarp letu žmoneliu . . .
Bet koks mums žodis tiesą parodys,
Koks kelewedis wes keliu?

Nesibijokim, neeimanuokim* —
Diewas, ko reikia mums, žino,
Kad bus per sunku del sawo ranku,
Mumis pagelbet ketino. . . .

1862 m.

A. B.

¹ Miskas, gire; ² Dauguwa, Duna, Dūna, upe inbeganti in Rygos juriu intaka, priklausancia prie Baltmaru, baltuju arba auszrinu juriu; ³ Baltmares, auszrines mares, jures; ⁴ GALIUNAI, gimine Galioniu, waldonu Lietuwas; ⁵ dažnai, tankei; ⁶ eimannoti, dejuoti.

Lietuwiszkoji Kalba.

❶ brangi lietuwiszkoji
Szwenta kalba prigimtoji!
Už žemčiugus tu brangesne
Ir už wiską meilingesne.
Pats wieszpatis kwapu sawo.
Ir atweręs žodzius tawo,
Isz balso wisprigimimo
Prie pasauliu sutwerimo.
Tu danguje karaliauji,
Liaupsint Pramžiu nepaliauji,
Skambedama tarp szwentuju.

Jau nuog amžiu amžinuju.
Musu pratku gindytojei,
Rytu žemes gywentojei,
Tavo žodžeis kalbedawo,
Pirmeng czionai atkeliawo.
Tu•tukstancziu metu czesą
Pralėdai kaip dienos szwiesą
Ir laimeje ir warguose,
Bet wis tuos' pacziuos rubuose.
Lindija mums tawo dainos
Giesmes, raudos, mytai seni —
Kad be jokios tu atmainos
Amžiu amžius jau gyweni.
Wersmes, upes — žemes gyslos. —
Niamušo, Durto ir Wyslos;
Piles, kalnai. klonei, plynės
Rejszk senas tawo supynes.
Tavo žodžeis mus seniejie
Sentewei garbingiausiejie
Garbino tewus senuosius
Ir wisus diewus sawuosius.
Ir maldomis ir giesmemis,
Tu paczi giesmiu wersmemis
Giedodawo, dainuodawo,
Linksmindawos ir werkdawo.
Nes ir laimej if bedoje
Irgi diewop szaukt maldoje,
Wisad, wisur tu szaunesne
Ir žodziuose gausingesne.
Tu esi tarp daugio szimtu
Kalba swiete da garbintu
Ir seniausia ir gražiausia,
Turtingiausia ir szwelniausia.
Kiek isz juju mes pažinstam,
Nei wienoje ne iszwistam
Zodziu teip szirdingai meiliu,
Neigi isztarmeje teip dailiu:
Tews, tewelis, tewuželis,
Motinele, brotuželis,

Sunitelis, dukružėle,
Bernitužis, mergužėle.
Tawo garso skambejimą
Girdint dwasia mums perima
Lig kad kankliu waitojimai,
Lig dangiszki giedojimai.
Bet del žmogaus neteisingo
Buwai rušti ir baisinga,
Nuo wieno tik balso tawo
Neprietelei drebedawo.
Darbimetij, girioj, lauke
Tawo garsai szwelnei plaukia,
Griaudus, liudni, nuobodingi,
Arba linksmi ir juokingi.
Ar werpejos prie rateliu,
Ar skalbejas prie priudeliu
Pasakojos apie diwuš,
Pabuktus giwus — negiwus.
Apie milžiniszkus skarbus
Užkeiktus — ar Mildos darbus,
Jaunumenes karafaites,
Szirdingos meiles diewaites,
Kaip ję seniu seniausiuose
Buwo siuntę diews laikuose
In Lietuwą, idant žmones
Lietu saudoron mafones. . .
Daugel kalbu jau prazuwo,
Dang suiro ir — sugriuwo;
Kitos kitajp apsirede —
Ir jaunos senas suede. . .
Jau ir tawę, senutele,
Musu brangią motinele,
Jaunosios su skara maro,
Da giwą in grabą waro. . .
Tawo waikus pagadino,
Jaunas szirdis pripildino
Neprietelius neteisibems
Ir wisokiomis baisibems. . .
Jau wieni senei paware,

Dr. V. Kudirka.

Dr. V. Kudirkos laišakai P. Mikolainiui.

15. XII. 96.

Iškeliavai, Tamista, ir išleidimas lietuviškų knygų rodo trukte truko: neturime nė kalendoriaus, nė priedų, nė kitokių atskirų knygelių. Ant Prūsų žmonių tame dalyke, kaip pasirodė, visai negalima pasitikėt, nors jie labai gražiai moka pažadėt. O be knygininko, kuris ant savo rizikos spaudintų knygas, ne vien tik pardavinėtų kitų atspaudintas, augimas lietuviškos literatūros neturės tvirto pamato. Gavau laišką su paminėjimu apie draugystę "T. M.", kuri apsima spaudinti lietuviškas rimtesnes knygas. Laiške paminėta teip gi, ar aš neprisiųsčiau peržiūrėjimui savo rankraščių, apgarsintų "Varpe", buk D-stė malonėtų atspaudint. Supranti, Tamista, kad siuntinėjimas, viena į Ameriką, o gal ir atgal, jeigu nepatiktų, yra pavojingas, nes rankraščiai gali pražuti. O man, jau suvisai sergančiam, sunku butų išnaujo viską perdirbt, gražiai ir aiškiai perrašyt — kaip dabar yra padaryta. Tai gi siuntinėjimo tiktai peržiūrėjimui aš nenorėčiau, ypač,

kad tai nereikalingas daiktas ir iš kitos pusės: Rankraščiai tie jau buvo spaudinti sykj (Aušroje, Lietuviškam Balse, Varpe ir Ukininke), tai gi pažįstami jums. Permainos tiktai tokios, kad eilėse visur (Kaine, Laisv. Vailandese ir Pasakose) pertaisiau kalbą ir eilių mierą. Keliose tik "Kaino" vietelėse permainingai pats vertimą. Tai gi galite numanyt ir be matymo vertę tų raštų. Pridėsiu tik, kad "Laisv. Val." bus 20 su viršum NN, o "Pasakų" 10 NN. "Kaino" didumas lieka toks, kaip "Varpe" 1894 metų.

Da kitas dalykas:

Kur spaudinate: ar Amerikoje, ar Tilžėje? Ar turite Amerikoje litaras ū ir š? Korektą noriu daryti PATS. O jeigu jau kokios, tai korektą da galėčiau pavesti Tamistai, nes, žinau jug, Tamista esi permanęs "Varpo" statrašį ir, žinau, nesigailėtum atidos daryt korektą pagal rankraštį ir prižiūrēt vietas, kur statrašoje prisilaikau savo pažiūrą.

Apsręskite šitai, ką rašau, ir duokite atsakymą į red. "Varpo", pridėdami, idant man perduotų atsakymą tą.

Važiuoju dabar ant pusmečio į užrubežį, tai lengviau bus susirašyt. Adresą, prirėikėjus, priduosiu — šiandien da nė pats jo nežinau.

Veliju pasisekimo

V. KAPSAS.

Tamsta! Pasimatyk su kun. Žilineku ir "žklousk, ar "Dr-tė Ivinskio" atsiskak jau nuo parodos "lietuviystės" Paryžiuje, ar sutinka pavesti parodą literatūros aniems vyrams, kurie prisijuntė į "Varpą" savo atsišaukimą. Tegul "Dr-tė Ivinskio" ant to atsišaukimo atsiliepia, idant būtų žinia, kaip ir su kuo tame dalyke priguli turėti reikalus.

Tamista! Nuplėšęs savo laišką, atiduok straipsnį į redakciją — tik paskubink. Prisiunčiu 10 rublių į skolą — kas žin, ar da daug likof Esmi jau atkeliavęs į Krymą; kaip ilgai busiu, nežinau. "Juodą žemę" (Rusvas dulkes) jau turėjai gaut. Spaudink, Tamista, ir pelnyk. Tiktai korektą siusk į Mintaują — pataisys, žadėjo. O atspaudinęs kokią ketvirtą dalį, gali ir man paskui prisijust, gal ir aš kokią klaidą rasiu. Jeigu iš Mintaujos neatsiustų antrašo knygos, tai vadisiu šiteip: Juoda žemė (szary proch) apysaka, lenkiškai parašė Rodzevvėiu Marė. vertė Vincas Kapsas. Tamsta! Nuo Naujų metų siusk man "Ukininką" su priedais (pasakyk redakcijai, kad man 1 egz. duotų). "Varpo" nereiks — turėsiu ant vietos.

Adresą, pagal kurį reiks rašyt ir siuntinēt man, paduodu ant kitos pusės šio laiškėlio.

Sudiev....

Ant kitos pusės paduotas antrašas: v. g. Sevastopol, Malaja Morskaja, No. 37, vraču 50 piech. Bielostokskago polka L. Tercianu, s peredačei V. Kl.

10. II. 97.

Maloningas Tautietė.

Gavęs laiškėlį, pranešanti, kad D-tė "Tėvynės Mylėtojų" apsimą atspausiti mano raštus, išsiunčiu ant Tamistos vardo užklausymą, ar turite

Amerikoje **Č** ir **Š** (be kurių jug mano raštų spaudinti negalima), o teipos gi pateisinimą, kad esančiųjų Redakcijoje rankraščių peržiūrėjimui siųsti nereikalingas daiktas, nes 1) tie raštai žinomi jau iš laikraščių, 2) o dabar tik pertaisyta vietomis kalbos ir eiliavimo prasišokimai.

Da ant to mano atsiliepimo atsakymo ne esmi gavęs, vienok skubinu atsiliepti antrą kart, idant nesigaišytų laikas. (Gavau tik laišką, rašytą Redakcijai.) Žinomas dalykas, kad spaudinimą mano raštų pavežu "Tėv. Myl. D-tei", o ne kitam kam — tiktai stengkitės neužvilkti darbo.

Vienok man svarbu žinoti, kur tie raštai spaudinsis. ar Amerikoje, kur neturite tur but **Č** ir **Š** ir kur turės daryt korektą ne mano rankos, ar Tilžėje, kur viešpatauja mūsų atfabetas ir kur korektą imu aš pats į savo rankas. Suprantama, aš malonėčiau, kad spaudintųsi Tilžėje (laiškas, minėdamas apie spaudinimą "Juodos žemės" nuorodo, kad spaudinsis Tilžėje, bet ar visi raštai, to nenumanau), nes tuomet darbas būtų atliktas geriau, nes mano paties doriška pareiga rupintis apie tai, o jums rūpėtų vien tik rokunda su spaustuve.

Nesiulau aš čia savo nusprendimo D-tei, kuri jug turi savo tiesas ir valią, tiktai parodau savo nuomonę, kaip būtų geriau, kur aš pats galu pagalbēt D-tei atlikime darbo, kad tik jis išeitų geresnis.

Tai gi, jeigu spaudinsite Tilžėje, tai tiesiog nurašykite p. Lapinui, ar kam kitam — tegul spaudina ir korektą siunčia man. Dabar labai lengva man susirašinėti su Tilže, nes esmi užrubežyje, kur busiu iki 1 Gegužio. Per tą laiką galima daug ką padaryt, tik truskitės.

"Juodą žemę" išgriebsiu pargrįžęs nemo vasarą — šiandien aš pats nežinau, kur ją nudangino, nors klausinēju nuo 1894 metų. Tai gi pirm vasaros ir spaudinti jos nebus galima, nes daug bus darbo su korekta — aš pats turėsiu atlikt pertaisymą kalbos pirmame vertime.

Vasarą teipos gi pertaisysiu "Keistutį" (žiur. "Varpe" 1896 m.) ir vėl bus puiki knyga spaudinimui, jeigu į tą tarpą geresnių neatsiras.

Lauksiu greito atsakymo ant šito laiško.

Velija "D-tei T. M." pasisekimo

VINCAS K.

Adresas: Oesterreich, Abbazia (via Wien) villa Victor, Dr. V. Kudirka.

23. VIII. 97.

"Keistutis" jau atspaudintas. Perveizėjau visą ir klaidų, bent gi stambesniųjų, nepalikau. Smulkutės klaidos, kurios nieko nekenkia, ne visos išdildytos, nėra per vėlinimą ir trukdymą darbo, negalima buvo atlikti dviejų korektų. Vienok darbas spauštuvės gana gražiai ir rupestingai — vienu žodžiu, išėjo gera knyga; tegul tik jai sekasi patikti skaitytojams!

Prie literatiško komiteto iš mus pusės prigulėti galima, bet negalima prisirašyti nė vardu, nė pseudonimu, nėra dabar pas mus eina gaudymas pseudonimų ir susekimas visokių draugysčių. Iš Amerikos rašinėdami, bukite atsargūs su minėjimais vardų žmonių ir draugysčių. Laiškus teip gi saugokite (laiškus europiečių tiesiog deginkite), nėra maskoliai išsiuntiėjo

šnipukus į Prusus gaudyti laiškus ir rankraščius. Galima tikėtis, kad ir tarp jus, Amerikoje, atsiras papirktos maskolių ypatos.

Patėmyk, Tamista, ar "Garsas" atsiliepė da po patalpinimo "Varpe" 2 N atsakymo "Vardan teisybės", ar ne. Jeigu atsiliepė, tai prisiųsk, Tamista, iškarpa (per redakciją), nes aš visų "Garso" NN nemačiau, o tik-tai kelis.

Sudiel

V. K.

Abbazia, 26. III. 97.

Šiandien gavau atvirą laišką ir skubinu atsakyti.

Gera! — tegul vieton "Kaino" eis pirmiau "Keistutis".

Šiandien parašiau Lapinui laišką, prašydamas, kad man prisiųstų pe-reitų metų "Varpa" su "Keistučiu" — pertaisysiu ir tegul spaudina.

Tiktai man rodosi, kad aš jau nesulauksiu korektos į Abaziją. 2 nedė-lias eis mano šitas laiškas iki jus, 2 nedėlias nuo jus iki Tilžės, o kokia nedėlia, arba 2 perein, iki susitarsite ant vietos — tai gi tiek tiktai laiko busiu Abazijoje. Jeigu žinočiau, kad visas darbas eis greit, tai galėčiau da ant kokių 2 nedėlių likti ilgiau Abazijoje, bet jau ne dėl sveikatos, tiktai dėl korektos "Keistučio".

Dėlto, jeigu jau darote, tai darykite greit, nes aš be pertaisymo savo ranka "Keistučio" neleisiu.

Seniaus da rašė man iš Tilžės, kad jie pradėję darbą tada, kaip pri-giūsitate pinigų ir kad jusų D-tės raštus spaudins Jagamasto spaustuvė.

Aš tilžiečius persergėjan, kad už darbą išaugšto negalima reikalaut, o žta bijotis apgavimo nėra ką, nėra atsako jūg visa D-tė, o ne pavienis, mažai pažįstamas žmogus; teipos gi užklausu, ar Jagamasto spaustuvė tu-ri visas litaras ir reikalingus lietuviškiems raštams ženklus — atsakyme negavau, nors seniau da Lapinas tvirtino, kad Jagam. atlikęs darbą ge-rai, nes turis naują spaustuvę. Kad nesudarkytų teip, kaip "Viršininuk" — tąsyk aš darbo nepriimčiau vardan jusų D-tės. Apie sumažinimą pormato mažesnių raštų teipos gi rašiau. Pasirinkite savo išleidimams vienodą spal-vą apdarų — nors tai rodos menkas dalykas, o vienok turi savo vertybę estetišką, kurios niekadose nereikia niekint. Jums tiktų viena iš tautiš-ku spalvų.

Tuo žygiu sveikinu jus visus!

V. KAPSAS.

(žiūrėk sekančio mėn. „Žv.“)

„Aušra” ir Musų Prieteliai Svetur.

Ištrauka iš J. O. Sirvydo referato „Aušros” sukaktu-
vėse, Brooklyn, N. Y., 1923 m.*)

„...Kai del laikraščio „Aušros,” tai buvo dideli ginčai tarpe D-ro Basanavičiaus, nabašniko Vištaliaus ir D-ro Sliupo, kam ikūrėjo garbė pripuola. Siandien vienok mums aišku, kad pirmutinė mintis lietuvišką laikraštį ikurti buvo jau pas daugelį lietuvių daug anksčiau. Taip va, mėgina jį ikurti Daukantas su Valančium, bet rusų valdžia neleido. Norėjo ikurti ir Ivinskas laikraštį „Aitvara”, dar 35 metus anksčiau prieš „Aušra,” bet ir tai neįstengė. Tiktai apie 1880 metus pirmutiniam Vištaliui padavė mintį ištautėjęs lietuvis, garsių apysaku rašytojas Krašius arba Kraševskis, išleisti laikraštį. Vištalius ta minčia pasidalino su Basanavičium ir kitais to laiko ke-
liais lietuvybės mylėtojais. Pagaliaus Basanavičius jau vienas šita mintį ikūnijo, paskiaus pritraukęs prie šito darbo Sliupą, Mikšą, Vištalių, Jankų ir keletą kitų. Siandien mes jiems visiems atiduodame garbę, kaipo pirmuti-
niems stovėtojams prie lopšelio užgimstančios „Aušros”.

Bet aš galvoju dar ir apie kitas aplinkybes. Man at-
rodo, kad ar anksčiau ar vėliau, o lietuvių laikraštis būtų turėjęs užgimti, ar būtų prie to prisidėjęs bent vienas iš viršui minėtų mūsų kiltaviryų, ar ne...”

*) „Vienybė Lietuv.” N. 35—41, 1923m

Paminējes atbudusias elavų ir kitas tautas 19-me šimtmetyje, prelegentas ypatingą dėmę atkreipia į antrąją 19-jo šimtmečio pusę, kada „tapo prirengta dirva mūsų atbudimui.“ Esa „Sitame periode atsiranda įvairiose šalyse didelė daugybė mokslo vyrų ir mylėtojų teisybės, kurie pradėjo kreipti dėmę į mažųjų tautų atgimimą, ir jas tyrinėti. Lietuvių tauta rado daug sau prietelių tarpe mokslo vyrų vokiečių, čekų, lenkų ir rusų. Nors daugelis iš jų lietuvių istoriją tyrė tiktai norėdami dažinoti lietuvių praeitį, kadangi su pagalba lietuvių istorijos ir lietuvių kalbos, galima buvo atsekti visos Europos istorija ir įvairių kalbų atsiradimas, tačiau ir to nežiūrint, šitie mokslo vyrai patys nenuomaniai mūsų tautos atgimimui prisidėjo...“

Lietuviai privalą su pagarba minėti štuos savo prietelius vokiečius:

Prof. Dr. Bopp'a, kuris išleido savo palygintinę gramatiką lietuvių kalbos su sanskritu, (1791—1867).

Prof. Augusta Pott'a išleidusį du veikalų lotynų ir vokiečių kalbose apie lietuvių kalbos senovybę.

Prof. Petra Bohlen'a, išleidusį veikalą apie senovės Prūsų kalbą.

Johan'a Voigt'a išleidusį 9-nių tomų Prūsų istoriją. (1827—1839).

Prof. Jurgi Nesselman'a, išleidusį lietuvių-vokiečių kalbos žodyną, taipgi lietuviškų dainų rinkinį. (1811—1881).

Pričkų Kelk'į pradėjusį leisti pirmutinį Prūsuose lietuvių laikraštėlį Karaliaučiuje: „Nusidavimus apie evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonų“. 1832 m.

(žiūrėk sekančio mėn. „Zv.“)

“IŠ KELIONĖS PO EUROPAŲ IR AZIJĄ”

Parašė PRANAICIŲ JULĖ

**TA KNYGA YRA TAI DIDŽIAUSIAS
SAVO RŪŠIES VEIKALAS**

Parašyta „Žvaigždės” redaktorės, J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausiais, beabejo, yra aprašymai įspudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok višija aprašymai Vidurinėse Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomūs aprašymai Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Kaina	2 dol.
Audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais su paausnotais kraštais	3.50

“ Ž V A I G Ž D Ė , ”

3654 RICHMOND ST.,

PHILADELPHIA, PA.

„Žvaigždės” seni skaitytojai!

**Padėkit mums praplatinti „Žvaigždės”
žurnalą – mėnesinę, informacijų pilną
knygą.**

Metams prenumerata 2 dol.

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida, 188 pusl.60
Antanukas. Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. 40 pusl.15
Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Prietris. Penki tomai, 488 pusl.	2.50
Anima Villis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida, 162 pusl.75
Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. 63 pusl.15
Biurokratai. Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. 79 pusl.25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 31 pusl.10
Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė. 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai), audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais	3.50
Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Šatrijos Ragana. 69 pusl.25
Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. 172 pusl.75
Išpažinties Istorija. Prancūziškai parašė kun. A. Guillois, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas 1916 m.50
Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris). 31 pusl.25
Kunigo giminė. Parašė J. Gerutis. 68 pusl.20
Kaip Elziutė praleido Šv. Jono dieną. Parašė P. D. 63 pusl. ..	.20
Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 28 pusl.10
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laiškų iš Kelionės05
Kun. Dr. M. Gustaitis5
Laisvės Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas 1908 m. 187 pusl.75
Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. 94 pusl.50

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGDŽĖ“ 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. adresuokit:

ŽVAIGŽDĒS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaip jau Lietuvos vietas. Parengē ir išleido kun. A. Mīlukas75
Lietuviškas Albumas. Dalis II. ir III. Lietuvos raštininkai, žymesni vyrai ir tipai. Parengē ir išleido kun. A. Mīlukas	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengē Dr. J. Basanavičius. 262 pusl.	2.00
Mercier Kardinolo gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą05
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. 41 pusl50
Mūsų Socijolistai. Apsaka iš „Kudlamečio“ atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. 57 pusl.15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzukų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 27 pusl.10
Mūsų Išganytojus Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas patalys-tas išleidimas. 209 pusl., su paveikslais75
Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. 89 pusl.25
Ne Mieste Laimė. Prancuziškai parašė Pierre L'Ermite. Lie-tuviškai vertė Pranaičių Julė. 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tulos šeimos. Vertė P. Str. 81 pusl.15
Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranaus-ko Eilės. Kaina05
Pasakyk Matušei, Agnieška, Ant Garlaivio. Tris Šatrijos Raga-nos apsakos.15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. 235 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas.10
Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviš-kai vertė Idlargas. 72 pusl.25
Patrimpo Laiškai. Kun. Miluko leidimas 1907 m.60
Šventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su pa-veikslais. Spaudon parengē kun. A. Mīlukas. visi 4 tomai	3.50
Drutais audeklo apdarais	4.00
Skuros apdarais	5.00
Skuros apdarais, paaukuotais kraštais	5.50
Šlapis ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. 210 pusl.60
Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. 62 pusl.20

Užprašymus ir pinigų „ŽVAIGŽDĒ“ 3654 Richmond St.,
adresuokit: Philadelphia, Pa.